

РОЗВИТОК ОРГАНІЧНОГО АГРОВИРОБНИЦТВА

**УШАКОВА С.А., СТУДЕНТКА МАГІСТРАТУРИ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Через намагання виробників сільського господарства збільшити об'єми виробництва та прибутки, інтенсивне сільське господарство почало втрачати якість. У той самий час деякі господарства почали розвиватись у напрямі ековиробництва, ставлячи пріоритет не на прибуток, а на якість і корисність своєї продукції. Головне місце серед таких альтернативних технологій сільського господарства посідає органічне сільське господарство. Ця технологія ґрунтується на екологічних процесах, що дозволяє зберегти «здоров'я» ґрунтів, екосистем і головне – людей.

Органічна продукція є результатом органічного виробництва. До органічної продукції можна віднести велике розмаїття товарів таких, як органічна побутова хімія, косметика, дитячі іграшки, одяг і ін., але центральне місце у світовому ринку органічної продукції – це виробництво продуктів харчування. Дослідження органічного землеробства зумовляють: 1) переорієнтацію економіки на забезпечення людей високоякісними, екологічно чистими та смачними продуктами харчування; 2) інтенсифікацію виробництва, водночас зберігаючи навколишнє середовище та родючість ґрунту; 3) поліпшення здоров'я людей, завдяки органічній виробничо-господарській діяльності; 4) потребу у комплексному підході розвитку сільських територій, що призведе до поліпшення та розвитку сільської інфраструктури, підвищення показників ефективності діяльності аграрних суб'єктів господарювання, збереження природних екосистем та ін. Виробництво органічної продукції, й такої ж сировини стає для українських аграріїв корисним досвідом, створює можливості розширення ринків збуту своєї продукції та прискорює інтегрування у світовий простір.

На сьогодні в Україні є певна кількість організацій, що надають статистичну інформацію та новітні практичні й теоретичні дослідження, розробки з органічного виробництва, прикладом можуть слугувати Федерація органічного руху України, Спілка учасників органічного агровиробництва «Натурпродукт» та Міжнародна

---

* Науковий керівник – Зайка С.О., к.е.н., доцент

Громадська Асоціація учасників біовиробництва «БІОЛан Україна». Провідними зарубіжними фахівцями даної галузі є А. Говард, Р. Штайнер, Є. Бальфура, Е. Дебенхем, Р. Блекмур та інші. Серед українських вчених цю тему детально вивчають у своїх працях С. Антонєць, В. Шлапак, М. Кобець, Н. Бородачева та ін. [3].

Нині у світі активно впроваджується законодавство щодо органічного виробництва, вдосконалюються технології виробництва, розробляються стандарти, розвивається переробка та продаж органічної продукції, розширюється її асортимент. Україна теж не стоїть осторонь: ведеться розробка законодавства, проводиться широка інформаційна підтримка органічного виробництва.

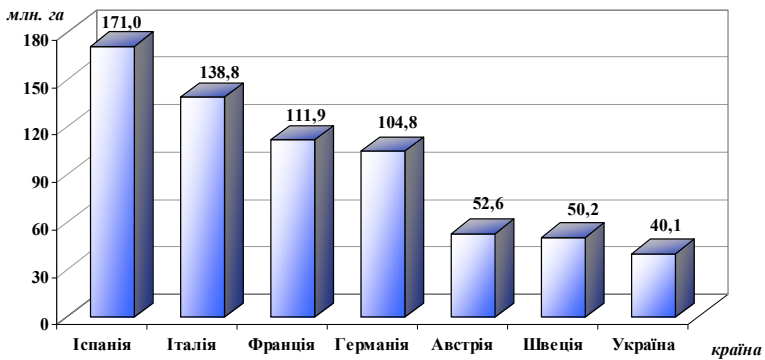

Рис. 1. Площа земель під органічним землеробством в різних країнах Європи, га [1]

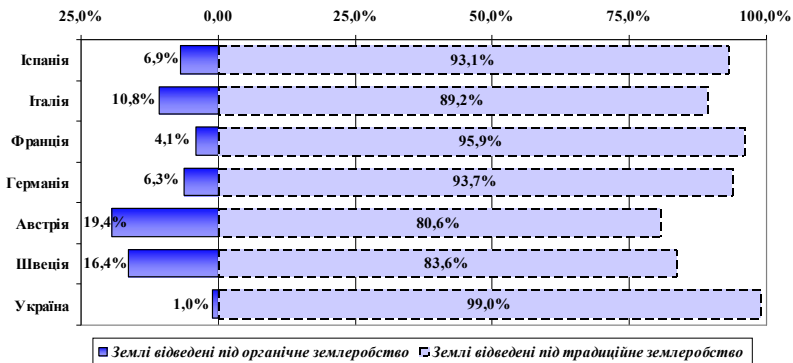

Рис. 2. Частка земель задіяних під органічне землеробство, % [1]

На досліджуваний період в Україні під органічними культурами зайнято 400,8 тис. га, проте обсяги споживання цієї продукції надзвичайно низькі й становлять лише 15 млн. євро (0,12 євро на одну особу).

Для порівняння, у Фінляндії, де всього 212 тис. га зайняті в органічному виробництві, споживання на одну особу становить 41 євро. Внаслідок відсутності законодавчої бази та низької купівельної спроможності населення майже 80 % вітчизняної органічної продукції йде на експорт, а решта реалізується на внутрішньому ринку: як звичайна – 14 %, і сертифікована органічна – 6 %. На сьогодні в Україні сертифіковані понад 180 сільськогосподарських підприємств з органічного виробництва [2].

Протягом останніх десятиліть відбувається стрімкий розвиток органічного сектору в більшості країн світу. Проведене дослідження дозволило встановити, що попит концентрується в розвинених країнах, та зростає попит в країнах, що розвиваються, безумовно постійно розширюється асортимент органічних продуктів і товарів. В цілому органічне виробництво в світі має значні перспективи розвитку та величезний потенціал.

Література.

1. FIBL and IFOAM. The World of Organic Agriculture Statistics and Emerging Trends 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://shop.fibl.org/fileadmin/documents/shop/1698-organic-world-2016.pdf>

2. Гаваза Є.В. Ємність ринку органічної продукції в Україні/ ННЦ «Інститут аграрної економіки».

3. Артиш В.І. Удосконалення управління виробництвом / Національний університет біоресурсів і природокористування України.

4. Органічний світ – Глобальна статистика органічного виробництва та новини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.organic-world.net.

5. Федерація органічного руху України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://organic.com.ua/>

6. Інноваційні ресурсозберігаючі технології: ефективність в умовах різного фінансового стану агроформувань: [монографія] / за ред. професора Г.Є. Мазнева. – Харків: Вид-во «Майдан», 2015. – 592 с.

7. Заїка С.О. Тенденції розвитку органічного землеробства / С.О. Заїка // Органічне виробництво і продовольча безпека. – Житомир: «Полісся», 2013. – С. 244-246.